



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Stephani Balvzii Miscellaneorum Liber ... Hoc est,
Collectio Veterum monumentorum, quæ hactenus
latuerant in varijs codicibus ac bibliothecis**

Baluze, Etienne

Parisiis, 1679

Nicolai monachi Clarevallensis epistola ad Henricum Comitem Campaniæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14735

ita tamen quòd circa quatuor marcas argenti de prebenda sua annuatim recipiant, eis exceptis qui in servitio nostro vel Regis Francorum permanferint, & hoc sub anathematis interpositione firmastis. Videmus nos paci, quieti, & utilitati vestræ, sicut diximus, paterna meditatione providere volentes, præscriptam institutionem, sicut à majori & saniori parte Capituli facta est, ratam & firmam habemus, & ne quorumlibet valeat præsumptione mutari, eam auctoritate apostolica confirmamus & præsentis scripti patrocinio communimus; statuentes ut nulli omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis infringere vel ei aliquatenus contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei & beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Tusculani 11. Idus Decembris.

NICOLAI MONACHI
Clarevallis epistola ad Henricum
Comitem Campanie.

Circa an.
1170.

Serenissimo Principi & carissimo Domino suo Henrico Comiti Trecenti frater Nicolaus vita peccator, habitu monachus, à salute salutem. Philosophus dicit: *Ego tunc humanarum rerum statum arbitror esse felicem cum aut Philosophos principum aut Principes philosophari contigerit.* Viva sententia, nec modò hominis ore formata, sed Dei. Quid est enim homo sine litteris nisi sepulcrum animæ rationalis viventis & sepultæ? Litteræ viæ sunt ad honestatem, & honestas fructus est litterarum. Et licet sensus litteras, non litteræ sensum inveniunt, ornat tamen & ordinat inventio inventorem, tamquam de

pulcro patre pulcrior filius elucescens. Vetus enim proverbium est, & ore veterum celebrata sententia: Quantum à beluis homines, tantum distant à laicis litterati. Hæ primùm à Deo inventæ & scriptæ digito pro singulari munere datæ sunt & commendatæ mortalibus. Per has præsens est quod præteritum fuit. Hæ quicquid usquam vel unquam gestum est recolligunt in se ipsis. Ad quid tamen eas effero nisi ut te efferam, cui datum est in Philosopho Principem, in Principe Philosophum retinere? Proinde felicia dixerim tempora nostra, quæ tuo principatu principaliter sunt insignita, per quem ditantur Clerici, dotantur Ecclesiæ pariter & ornantur. Non invideant milites, quia & illis morem geris. Non tamen unus sed tamquam unicus inter Principes terræ; largissima manus tua, & cui non sit similis in filiis hominum, de possessionibus suis & pauperibus diffundit & divitibus, ut dives adstringatur fortiùs & pauper meliùs sustentetur. Porro pecuniam sicut paleam reputas, quæ ferè indifferenter spargitur & universis. Nihil tibi & illi; quæ cum ad te venerit, non abscondentem invenit, sed fundentem. Plerumque & antequam veniat collata est & collocata, ut se libentiùs emitti iudicet quam admitti. Miror tamen quomodo sufficiat & non deficiat dextera tua, nisi quod scriptum est: Difficile est ut divitem animum possibilitas deserat, & abundantia sequatur hominem mente mendicum. Sic inter litteratorium & equestrem ordinem residens utrumque magnificas, magnificus & munificus ad utrumque. Non est inventus similis tibi in hac dote naturæ, sicut præsentem narrant, narrabunt posterum, & nati natorum & qui nascentur ab illis. Dedit autem tibi ad hoc Dominus intellectum & linguam eruditam, ut tantæ nobilitatis sanguis & eloquio & ingenio præfulgeret. Ne hoc dico quasi adulatorio sermone velim illu-

strare rerum tuarum splendorem, sed ut te incitem & invitem ad opus sanctum dignum benedictione. Nosti enim nihil esse verius verbo veritatis, quæ dicit. Omni petenti te tribue. & : Beatius est dare quam accipere. Nosti etiam quia nihil quæro à te nisi te & gratiam tuam, & quia nec importunus unquam volui esse nec ingratus. Et quid? Ab ineunte ætate mea placui magnis & summis Principibus hujus mundi. Sed tibi singulariter ex dominio naturæ debeo quicquid sum, & ex officio amicitiae quicquid possum. Dicit autem sapiens: Principibus placuisse viris non ultima laus est. Si Principibus, quanto magis illi Principi qui jure primatus omnes in me Principes antecedit? Et quia novi excellentiam tuam studiis liberalibus, præsertim eloquentiæ, omni opere operam dare, mitto sublimitati tuæ quasdam epistolas quas Dominum Papam & Cancellarium aliosque personatos viros intra hoc biennium memini aliquanto studiosius dedicasse; ut scias quia si plus haberem, plus mitterem; sicut de peccatrice muliere virginis filius protestatur: Quod habuit & fecit. Non quòd in me vel ex me aliquid sentiam quod debeat approbari, sed quia sic afficior erga nobilitatem tuam ut ineptias meas apud te plus reterege quam tegere velim. Parce etiam affectui, qui juxta philosophiam nec Regibus obtemperat, & cui leges imperare non possunt. Rex Regum & Dominus dominantium sic te dominari concedat in dominatione terrena ut non priveris æterna, cum surrexerit Dominus percutere virga oris sui, & reddet unicuique juxta opera sua.

